

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Matkailuelinkeinoa kohdennetusti rasittavan uuden pisteveron säätämisen järkevyys on varsin kyseenalaista. Matkailijaveron ajatus on vielä raakile, jonka vaikutuksia ei ole asianmukaisesti selvitetty. Kaikkia esitettäviä uusia veroja on arvioitava kriittisesti suhteuttamalla niillä tavoitellut hyödyt niistä aiheutuviin haittoihin sekä verosta aiheutuviin hallinnollisiin kustannuksiin. Yksi erityinen huolenaihe on uudesta verosta matkailualan toimijoille aiheutuva hallinnollinen taakka, jota pitäisi keventää eikä lisätä.

Uuden matkustajien yöpymiseen kohdistuvan veron säätäminen ei ole välttämättä myöskään tarkoituksenmukaisin tapa edistää kestäväää matkailua. Mahdollisuuksia edistää tätä kannatettavaa yleistä tavoitetta muilla vähemmän raskailla ja haittoja aiheuttavilla tavoilla tulisi perusteellisesti selvittää ennen mahdollisesta uudesta verosta päättämistä.

Idea matkailijaverosta on kaikkiaan niin alustava ja karkea, ja se sisältää vielä niin paljon avoimia kysymyksiä, että sitä ei tule hätäisesti säätää. Valmistelu ja harkinta on tehtävä huolellisesti, mikä ei ole käytännössä mahdollista enää kuluvalle vaalikaudella. Koko hanke tulisi lykätä harkittavaksi ensi vaalikaudella.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

- + Kunnat voisivat ainakin teoriassa pyrkiä rajoittamaan runsaasta matkailusta aiheutuvia haittoja ja saada samaan aikaan verotuloja
- + Haittojen verotus mahdollistaisi ansiotuloverotuksen keventämistä

- Matkailijavero olisi päällekkäinen vero majoituspalvelujen arvonlisäveron kanssa
- Aiheuttaisi hallinnollista vaivaa verovelvollisille

Ongelmallista voisi olla, jos matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnissa, joissa vaikea taloustilanne eikä majoituksesta aiheudu erityistä haittaa. Toisin sanoen vero voisi olla täysin fiskaalinen, eikä verotuotto olisi välttämättä kovin merkityksellinen. Samalla se olisi kuitenkin rajoitetulle joukolle verovelvollisia haitallinen.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

-

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Veroilla on aina fiskaalinen tavoite, mutta sillä voidaan ajatella olevan myös ominaisuuksia, joilla voidaan hillitä kysyntää ja toisaalta välillisesti kompensoida matkailusta kunnille aiheutuvia haittoja. Toisaalta matkailulla itsellään on kuntienkin talouteen myönteinen vaikutus ja tuo verotuloja välillisellä tavalla.

Matkailijoiden yöpymisiä Suomessa tapahtui 2025 Tilastokeskuksen tilastojen mukaan noin 21 miljoonaa kappaletta. Jotta matkailijaverolla saavutettaisiin aidosti merkittäviä verotuloja, veron tulisi olla kohtuullisen suuri. Tyypillisesti käytössä olevat turisti-/majoitusverojen määrät tyypillisissä Euroopan matkailukohteissa ovat 1–10 euron luokkaa per yöpyminen.

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Tilastokeskuksen määritelmän mukaan ”matkailu” on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä yhtäjaksoisesti korkeintaan yhden vuoden ajan (12 kuukautta) vapaa-ajanvieton, liikematkan tai muussa tarkoituksessa.

Jos matkailua ajatellaan oleskeluna tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella, ei oleskelua itsessään voitane pitää erityisen kestävämmänä matkailun ominaisuutena.

Matkailuun liittyviä haitallisia ulkoisvaikutuksia ympäristön näkökulmasta aiheutuu muun muassa liikenteestä, majoituspalveluiden ympäristöjalanjäljestä, jäteongelmista ja niin edelleen. Kestävyyšnäkökulmasta näihin ulkoisvaikutuksiin on tärkeää kiinnittää huomiota.

Verotuksen ja sääntelyn näkökulmasta tulee toisaalta tarkasteluun, olisiko lähtökohtaisesti tehokkaampaa kohdistaa sääntely itsessään haitalliseen toimintaan vai matkailuun yleisesti.

Matkailun verotus yleisen tason matkustajakohtaisella matkailijaverolla ei erottelisi kestävää ja kestämatöntä matkailua, mitä voi pitää ongelmana kestävä matkailun edistämisen tavoitteen näkökulmasta. Mikäli matkailijaveron vaikutus matkailun kysyntään jäisi vähäiseksi, sillä ei voi välttämättä katsoa olevan merkittäviä kestävä matkailua edistäviä vaikutuksia, eikä se välttämättä kohdistuisi tehokkaasti juuri kestävyysongelmia aiheuttavaan toimintaan.

Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?

-

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Matkailijaveron tulisi käyttöön otettaessaan lähtökohtaisesti koskea mahdollisimman laajaa soveltamisalaa, jotta järjestelmä pysyy selkeänä ja helposti noudatettavana. Runsaat poikkeukset (esimerkiksi veron osavuotinen voimassaolo) lisääisi hallinnollista monimutkaisuutta sekä vaikeuttaisi velvoitteiden tulkintaa ja noudattamista.

Samalla olisi perusteltua harkita alarajaa arvonnäköveron tapaan, jotta aivan vähäistä majoitustoimintaa harjoittavat eivät joutuisi kohtuuttoman raportointi- ja veronkantotaakan piiriin.

Eri majoitusmuotojen tulisi olla veron kohteena yhdenvertaisesti, jotta vältetään tulkintaongelmat ja estetään keinotekoiset järjestelyt tai toiminnan naamioiminen muuksi kuin mitä se tosiasiallisesti on.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

-

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

-

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

-

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

-

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Kerättävien verojen yleiskatteellisuus on hyvä periaate ja sen on oltava myös matkailijaveron lähtökohta, mikäli sellainen otettaisiin käyttöön. Tällöin kunta (tai muu veronsaaja) voi parhaiten päättää verotulojen käyttökohteesta. Ei ole perusteltua luoda verolle rajoitteita korvamerkinnöillä.

Korvamerkinnät kaventavat tarpeettomasti veronsaajien budjettivaltaa, mikä on ongelmallista veroeurojen optimaalisen allokaation kannalta kussakin ajan hetkessä. Mikäli matkailijavero otetaan käyttöön, sen tulee olla yleiskatteellinen.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

On selvää, että uusi vero lisäisi verovelvollisten hallinnollista taakkaa. Vähimmän vaivan tie ja samalla verovelvollismyönteinen tapa olisi soveltaa veronkantoon ja ilmoittamiseen jotain olemassa olevaa menettelyä.

Veronkanto ja ilmoittaminen olisi toteutuessaan varmaankin perusteltua sitoa arvonlisäveron ilmoittamiseen ja muuhun menettelyyn. Sinällään matkailijaveron kaltaisella verolla olisi mahdollista kerätä verotuottoja kohdennetusti niissä kunnissa, joiden taloutta, luontoa ja esimerkiksi infraa runsas matkailu eniten rasittaa. Mikäli matkailijavero haluttaisiin ottaa käyttöön koko maassa, suoraviivaisinta ja järkevintä olisi korottaa majoitustoiminnan arvonlisäverokantaa.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

-

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

-

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

-

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

-

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

-

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

-

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Kalluinen Janne
Veronmaksajain Keskusliitto ry